

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 11

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Preluarea conducerii Ministerului Industriei și Comerțului de către secretarul general al Comitetului Central al partidului, Gheorghe Gheorghiu-Dej, la sfârșitul lunii noiembrie 1946 și sporirea atribuțiilor acestui departament prin noile reglementări din 5 aprilie 1947, au conferit Partidului Comunist Român posibilitatea coordonării întregii politici economice a guvernului în direcția anticapitalistă. Încă de la sfârșitul anului 1946 guvernul trecuse la aplicarea, din inițiativa PCR, a unor măsuri radicale, de dirijare și control a diverselor laturi ale activității social-economice, care ignorau sau încălcau principiile economiei de piață.

Adunarea Deputaților a adoptat Legea pentru etatizarea și reorganizarea Băncii Naționale a României. Cel mai important centru financiar și singurul institut de emisiune [monetară] al țării a devenit o pârghie importantă în activitatea de finanțare a ramurilor economiei naționale, pentru a asigura controlul statului asupra tuturor instituțiilor bancare și de credit, publice sau particulare, asupra creditului și emisiunii de monedă. [...] Controlul și intervenția statului, a Partidului Comunist, au devenit, în a doua jumătate a anului 1947, multilaterale și au cuprins principalele ramuri ale industriei a căror producție era controlată în proporții apreciabile, depășind 50% din aceasta.”

(Istoria Românilor)

B. „La 13 aprilie 1948 se adoptă o nouă Constituție, după modelul Constituției staliniste din 1936. [...] O serie de măsuri în domeniul economic distrug structurile existente. Totul se etatizează. La 11 iunie 1948 sunt naționalizate principalele întreprinderi industriale, bancare, de transport, de asigurări, fără nicio despăgubire. [...]

În 1949 începe colectivizarea agriculturii, de asemenea forțată [...]. În primii ani de colectivizare, după date oficiale, sunt arestați zeci de mii de țărani pentru că refuză să se înscrie în gospodăriile colective. Mijloacele de presiune se diversifică între 1954 și 1958, apoi se reia ritmul forțat, până în 1962 fiind colectivizate 96% din terenurile arabile ale țării. Un sistem dur de cote obligatorii îngenunchează țăranimea, iar rezistența la colectivizare victimizează aproximativ 80 000 de țărani, arestați, judecați și condamnați la ani grei de temniță sau execuțați.

Pe plan politic sunt desființate toate partidele și organizațiile politice, indiferent de ideologia și atitudinea lor față de programul și țelul Partidului Muncitoresc Român (înființat în 1948). PMR este singurul partid admis [...]. Orice opoziție și rezistență sunt reprimare și zdrobite fără cruțare.”

(I. Bulei, O istorie a românilor)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală a României, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Banca Națională. **2 puncte**
3. Menționați câte o formațiune politică precizată în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că principiile economiei de piață sunt încălcate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice utilizate de regimul politic din România în perioada stalinismului, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între practicile politice utilizate în Europa, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Lovitura de stat [...], de la 2/14 mai 1864, a netezit drumul de punere rapidă în aplicare a reformelor [...] economice și sociale. Pivotal a fost așa-numita Lege rurală, decretată la 14/26 august 1864, prin care se institua o mare reîmpărțire a pământului. Ea recunoștea drepturile depline de proprietate ale *clăcașilor* asupra pământului pe care îl aveau conform prevederilor legale anterioare, care le alocaseră suprafețe agrare pe baza numărului de animale de tracțiune, adică de capacitatea de producție a fiecărui țăran. Acei țărani care încă nu dețineau suprafața de pământ la care aveau dreptul urmau să primească un supliment, dar [...] cei de la sate ale căror ocupații nu erau legate de agricultură și care nu făcuseră *clacă* primeau doar de o casă și o grădină. Legea limita, de asemenea, suprafața de pământ disponibilă țăranilor la două treimi din moșia proprietarului. Pădurile, element esențial al bunăstării economice a multor gospodării, nu intrau în aceste calcule. Legea rurală mai desființa [...] dări și obligații în muncă pe care țăranii le aveau de secole față de moșieri. [...] După reformă, moșierii, împreună cu statul încă mai dețineau aproximativ 70% din suprafața arabilă și pășuni, în timp ce proprietatea țărănească [...] reprezenta cam 30%. [...]

[Alexandru Ioan] Cuza a făurit planuri ambițioase de înzestrare a noului stat cu instituții moderne. El a acordat o atenție deosebită sistemului juridic, pe care era nerăbdător să-l reorganizeze în conformitate cu nevoile unui stat european. Demnă de semnalat a fost promulgarea unui nou Cod civil în 1864, care asigura individului libertăți personale, garanta egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și apăra proprietatea privată. În scopul formării unei populații informate și productive, el a propus ca învățământul să fie accesibil tuturor claselor sociale [...]. În acest sens, a promulgat legea învățământului general din 1864, care reglementa instruirea la toate nivelurile, acordând o atenție particulară învățământului primar prin stabilirea principiului de gratuitate și obligativitate a acestuia.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K.Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul statului român, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați anul promulgării legii învățământului și o caracteristică a acesteia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Codul civil. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la situația economică a țăranilor, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român se consolidează prin acțiuni politice desfășurate în primele două decenii după evenimentele descrise în sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția politică a spațiului românesc în secolele al XI-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- menționarea a trei autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolele al XI-lea – al XIII-lea și a unei asemănări între acestea;
- precizarea unui stat medieval din spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni desfășurate pentru constituirea acestuia în prima jumătate a secolului al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la modificările instituționale din spațiul românesc, în secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.